

12.6.2024

Sitran strategia 2024

12.6.2024

Lukijalle

Sitra on uudistanut strategiansa perusteellisen analyysin ja laaja-alaisen työskentelyn pohjalta.

Tämä on varsinainen strategiadokumentti. Se kuvaa Sitran tehtävän, suunnan, arvot sekä sen, miten Sitra aikoo saada toivotun muutoksen aikaan. Strategia on voimassa toistaiseksi.

12.6.2024

Sitran strategia

Sisällys

1. Sitran tehtävä	4
2. Sitran tarkoitus: missio ja visio	5
3. Tavoittelemamme muutos	5
4. Näin tartumme yhteiskunnan suurimpiin haasteisiin ja teemme muutosta.....	5
4.1. Tunnistamme ja ennakoimme yhteiskunnallisia haasteita.....	6
4.2. Kehitämme yhteiskunnallisiin haasteisiin ratkaisuja	6
4.3. Ohjelmatoiminta vie ratkaisuja käyttöön ja suomalaisen yhteiskunnan hyödyksi....	7
5. Kyvyt, joilla onnistumme muutoksen mahdollistajina.....	8
6. Sitran arvot	8

12.6.2024

1. Sitran tehtävä

Sitra on tulevaisuustalo, joka katsoo kauas ja toimii nyt. Ennakoimme tulevaa, ja etsimme ja toteutamme yhdessä muiden kanssa ratkaisuja Suomen tämän hetken ja tulevaisuuden haasteisiin. Työmme auttaa Suomea uudistumaan, edistää hyvinvointia ja vauhdittaa talouden kasvua.

Lakisääteisenä tehtävänä on edistää Suomen vakaata ja tasapainoista kehitystä, talouden määrällistä ja laadullista kasvua sekä kansainvälistä kilpailukykyä ja yhteistyötä.

Työmme on kansallisesti ja kansainvälisesti vaikuttavaa. Toimimme vastuullisesti ja riippumattomasti Suomen hyväksi. Eduskunnan alaisena rahastona Suomelle arvoa tuottava tulevaisuustyömme rahoitetaan pääosin eduskunnalta aikoinaan saadun peruspääoman sijoitustuotoilla.

Tämä strategia kuvaa valintoja, joilla uskomme Sitran parhaiten onnistuvan tulevaisuuden menestyvän ja hyvinvoivan Suomen rakentajana vaikeassa yhteiskunnallisessa ja taloudellisessa tilanteessa. Valinnoilla tarkoitamme sekä toimintatapaa, jolla katsomme voitavan erityisen hyvin edistää tavoiteltua muutosta ja uudistumista, että niitä yhteiskunnallisia haasteita, joihin työllämme erityisesti haemme ratkaisuja.

Palvelemme suomalaista yhteiskuntaa ennakoimalla tulevaisuuden kehityskulkuja, tukemalla tulevaisuustiedon käyttöä sekä vahvistamalla yhteiskunnan muutos- ja uudistumiskykyä. Valitsemme vuosittain työmme keskiöön yhteiskunnallisia haasteita, joiden ratkomisen arvioimme olevan tärkeää Suomen ja Suomessa asuvien menestymisen ja hyvinvoinnin kannalta tulevaisuudessa. Tuomme eri toimijoita yhteen kehittämään ratkaisuja kanssamme. Otamme vahvan roolin yhteiskunnallisten innovaatioiden kehittämisen tukijana ja kumppanina.

Kaikki Sitran toiminta tavoittelee arvon tuottamista Suomelle ja suomalaisille kahdella tavalla. Ensinnäkin ennakoinnin avulla autamme suomalaista yhteiskuntaa ymmärtämään Suomen kehityksen kannalta tärkeimpiä kehityskulkuja ja toimimaan tämän tiedon pohjalta. On Suomen etu hahmottaa varhaisessa vaiheessa toivotun kehityksen mahdollistajia ja ei-toivottavan kehityksen aiheuttajia. Kehitämme omaa kykyämme vastata nopeasti ja tehokkaasti tulevaisuuden odottamattomiinkin haasteisiin.

Toiseksi etsimme laajassa yhteistyössä kansallisia ratkaisuja, jotka rakentavat Suomen menestystä pitkällä aikavälillä. Emme rajallisine resursseinemme pysty tarttumaan kaikkiin Suomen tulevaisuuden kohtalonkysymyksiin ja siksi valitsemme työmme painopisteet. Yhteistyö synnyttää Suomea hyödyttäviä yhteiskunnallisia innovaatioita. Tuemme niiden saamista käyttöön ja suomalaisten hyödyksi yhdessä yhteiskunnan muiden toimijoiden kanssa. Ratkaisujen tuottaminen ja niihin sitoutuminen edistää suomalaisen yhteiskunnan uudistumista ja vahvistaa kykyä kohdata uusia ennakoituja tai odottamattomia kehityskulkuja.

12.6.2024

2. Sitran tarkoitus: missio ja visio

Missio: Sitra edistää Suomen hyvinvointia ja vauhdittaa talouden kasvua luonnon kantokyvyn rajoissa.

Visio: Olemme rohkeasti uudistaneet yhteiskuntaa.

3. Tavoittelemamme muutos

Jotta voimme saavuttaa visiomme ja toteuttaa missiomme tulevaisuuden hyvinvoivasta ja kestävästä talouskasvun Suomesta, suunnittelemme, tuemme ja toteutamme rohkeita ideoita ja innovaatioita yhdessä yhteiskunnan muiden toimijoiden kanssa. Autamme asiantuntemuksellamme, menetelmäosaamisellamme ja rahoituksellamme ratkaisemaan suomalaisen yhteiskunnan vaikeimpia haasteita ja toimimaan niin, että ratkaisut hyödyttävät myös tulevia sukupolvia. Pyrimme siihen, että yhä useampi toimija kykenee tunnistamaan yhteiskunnan ja talouden muutostarpeita, kehittämään ratkaisuvaihtoehtoja ja viemään muutosta eteenpäin.

Työtämme ohjaavat kaksi strategista vaikuttavuustavoitetta, joiden eteen työskentelemme:

1. **Vahvistamme tulevaisuusajattelua yhteiskunnassa ja kykyä ennakointiin päätöksenteossa.** Tulevaisuusajattelu ja ennakointikyky ovat välttämättömiä, kun tavoitteena on luoda hyvinvointia edistäviä innovaatioita ja kestävästä kasvua.
2. **Tuotamme merkittäviä yhteiskunnallisia innovaatioita ja vahvistamme Suomen innovaatiokykyä.** Aikamme suurimmat haasteet tarvitsevat yhteiskehitettyjä ratkaisuja ja innovaatioita, jotka uudistavat yhteiskuntaa.

Sitran määritelmä yhteiskunnallisista innovaatioista

Yhteiskunnalliset innovaatiot tarjoavat ratkaisuja monimutkaiseen yhteiskunnallisiin haasteisiin. Ne voivat olla tuotteita, palveluja, toimintamalleja tai rakenteellisia uudistuksia. Niiden synnyttäminen vaatii usein eri toimijoiden yhteistyötä ja uudenlaisia lähestymistapoja ongelmien ratkaisemiseksi. Onnistuessaan ne ovat yhteiskunnallisesti vaikuttavia, lisäävät kestävästä kasvua, tuottavuutta ja edistävät demokratiaa.

Vahvistamme Sitran vaikuttavuusajattelua sekä tavoitteissa edistymisen ja työn tulosten järjestelmällistä seuranta. Reaaliaikainen arviointi työn ollessa käynnissä ja riippumaton arviointi myöhemmin auttavat ohjaamaan työtä mahdollisimman vaikuttavaan suuntaan ja samalla myös organisaatio jatkuvasti oppii. Arviointi auttaa ennakoimaan ja hallitsemaan riskejä.

4. Näin tartumme yhteiskunnan suurimpiin haasteisiin ja teemme muutosta

Tämä strategia ja siinä esiteltävä Sitran toimintatapa pohjautuvat Sitran näkemykselle muutoksenteosta. Valitsemme vuosittain yhteiskunnallisesti merkittävimmät haasteet,

12.6.2024

joiden parissa työskentelemme. Etsimme uusia haasteita jatkuvasti ennakkoinnin keinoin. Yhteiskunnallisten haasteiden monimutkaisuuden vuoksi toimimme yhteistyössä muiden yhteiskunnallisten kehittäjien, toimijoiden ja rahoittajien kanssa.

4.1. Tunnistamme ja ennakoimme yhteiskunnallisia haasteita

Tehtävänäme on tunnistaa Suomen tulevaisuutta haastavia yhteiskunnallisia kehityskulkuja. Ennakoimme mahdollisia ja mahdottomilta vaikuttavia, toivottavia ja ei-toivottuja kehityskulkuja ja vahvistamme yhteiskunnan kykyä toimia ennakoitintiedon pohjalta. Tunnistamme mahdollisia keinoja vastata kehityskulkuihin, kuten tarvittavia toimenpiteitä ja innovaatioita. Tarjoamme ennakkoinnin menetelmiä suomalaisten käyttöön, vaihtoehtoisia näkymiä tulevaisuuksista ja herätämme rohkeasti yhteiskunnallista keskustelua.

Ennakointityömme on monialaista, hyödyntää eri näkökulmia ja tarkastelee kehityskulkuja eri aikajänteillä. Keinovalikoimaamme kuuluu esimerkiksi trendien, heikkojen signaalien ja narratiivien analysointia. Tarjoamme syvällisiä tarkasteluja valituista aiheista. Tuomme päättäjiä ja vaikuttajia yhteen yhteiskunnallisessa koulutuksessa tutustumaan yhdessä tulevaisuuden haasteisiin ja mahdollisuuksiin.

Jotta pystymme tekemään Suomessa tulevaisuuden kannalta kestäviä valintoja, on luotava kokonaiskuvaa ja haastettava oletuksia tulevaisuudesta.

Mitä tarvitsemme organisaationa? Kehitämme ennakkoinnissa tarvitsemiamme strategisia kykyjä, jotka ovat ymmärrys yhteiskunnan systeemisydestä, kyky tuottaa syvällisiä aihetarkasteluja ja kyky tunnistaa, mihin asioihin vaikuttamalla voidaan saada tavoiteltu muutos parhaiten aikaan.

4.2. Kehitämme yhteiskunnallisiin haasteisiin ratkaisuja

Vastaamme tunnistettuihin yhteiskunnallisiin haasteisiin ideoimalla ja yhteiskehittämällä ratkaisuja Sitran ratkaisuhautomossa. Ratkaisuhautomo tuo eri tahoja yhteen luomaan yhteistä näkemystä tunnistetusta haasteesta ja siihen liittyvistä ratkaisuvaihtoehdoista. Kokeilemme ja testaamme ratkaisuvaihtoehtoja kumppaneidemme kanssa.

Arvioidessamme ratkaisujen toteuttamiskelpoisuutta ja käyttöönottoa tutkimme, löytyykö työlle sitoutunut vastuutaho viemään sitä kanssamme eteenpäin. Ratkaisuja kehitettäessä Sitran on mahdollista kantaa riskiä onnistumisesta muiden puolesta. Ratkaisuvaihtoehtoja testatessamme meillä on myös lupa epäonnistua. Epäonnistumisista oppiminen on tärkeää parempien ratkaisujen löytämiseksi.

Mitä tarvitsemme organisaationa? Ratkaisuhautomotoiminta edellyttää meiltä kykyä tuoda eri toimijoita yhteen ja luotsata muutosta rohkeasti ja luovasti. Kehitämme menetelmäosaamistamme, yhdessä oppimista ja verkostojen rakentamista.

12.6.2024

4.3. Ohjelmatoiminta vie ratkaisuja käyttöön ja suomalaisen yhteiskunnan hyödyksi

Tuemme kokeiluissa vaikuttaviksi todettujen ratkaisujen laajaa käyttöönottoa silloin, kun se tuo merkittäviä hyötyjä suomalaiselle yhteiskunnalle. Tätä työtä teemme Sitran ohjelmatoiminnassa, jossa ratkaisumalleja myös kehitetään pidemmälle.

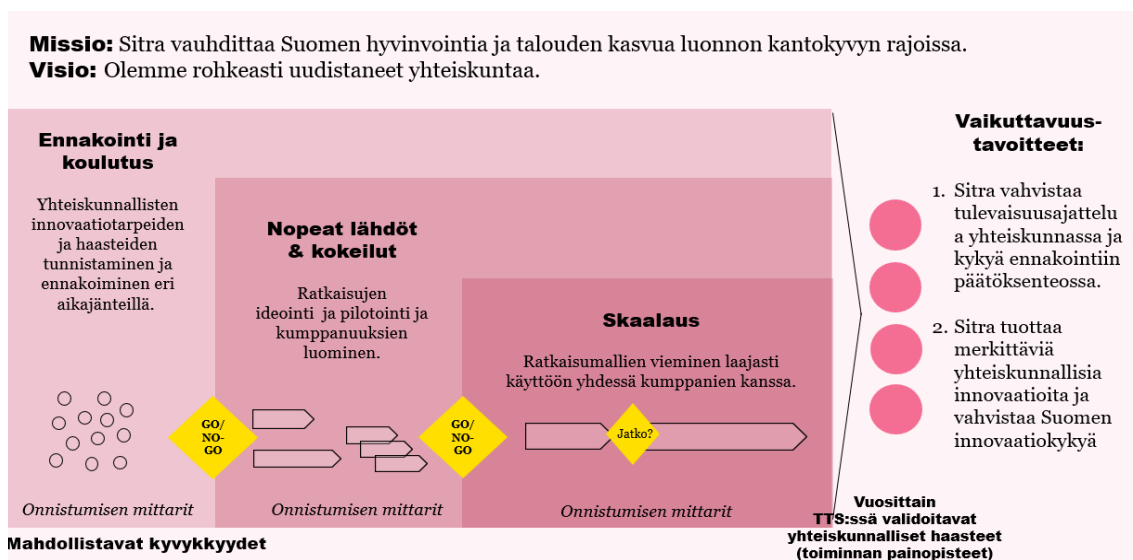
Käynnistämme valitun aiheen ympärille ohjelmatoimintaa vasta kun ratkaisumallien levittämiseksi on riittävät edellytykset ja työhön sitoutunut kumppani. Arvioimme, mihin asioihin on vaikutettava muutoksen aikaansaamiseksi, vahvistamme kumppaneiden muutoksentekokykyä ja varmistamme, että he voivat sitoutua työhön. Ohjelmatoiminta keskittyykin mahdollistamaan ja vauhdittamaan Sitran kumppaneiden toimintaa.

Lisäämme omaa rahoitustoimintaamme ratkaisujen käyttöönoton tukemiseksi. Vahvistamme yhteistyötä muiden rahoittajien kanssa.

Mitä tarvitsemme organisaationa? Vaikuttavien ja Suomea muuttavien ratkaisujen kehittäminen vaatii vahvoja kumppanuuksia. Tarvitsemme muutostyön onnistumiseen kohderyhmien ja yhteiskunnallisten toimijoiden tuntemista Suomessa, EU:ssa ja muualla maailmassa sekä verkostojen rakentamista ja niissä vaikuttamista.

Ratkaisuja ja niiden vaikutuksia on arvioitava osana laajoja ja toisiinsa kytkeytyviä kehityskulkuja. Kyky ymmärtää yhteiskunnallisten muutosten systeemistä luonnetta auttaa juurruttamaan tavoiteltua muutosta.

Kehitämme toimintaamme, jotta voimme levittää ratkaisumalleja ja yhteiskunnallisia innovaatioita myös kansainvälisesti. Sitran kansainvälinen toiminta perustuu jatkossa pääosin ulkoiseen rahoitukseen, mikä mahdollistaa pitkäjänteisen toiminnan ja mahdollistaa kasvun. Kansainvälistä toimintaa lisäämällä pystymme myös tuomaan laajemmin globaaliin toimintaympäristöön liittyvää ajattelua Suomeen sekä tuomaan ratkaisumalleja ja uusia näkemyksiä suomalaiseen innovaatiotoimintaan.

Kuva 1: Sitran toimintamalli

12.6.2024

Tarkastelemme, mitä toimintaa kukin haaste meiltä edellyttää eli miten voimme toimintamallillamme edistää ratkaisujen kehittämistä ja ratkaisujen viemistä käytäntöön. Osa haasteista tarvitsee systeemisempää, ennakointiin perustuvaa syväanalyysiä. Osaan haasteista voi olla jo saatavilla selkeitä ratkaisumalleja, jolloin työ niiden parissa voi asettua suoraan ratkaisuhautomo- tai ohjelmatoimintaan.

5. Kyvyt, joilla onnistumme muutoksen mahdollistajina

Suomea hyödyttäviin ratkaisuihin ja yhteiskunnallisiin innovaatioihin keskittyvänä tulevaisuustalona Sitra tarvitsee muutos- ja uudistumiskykyä onnistuakseen tehtävässään. Jotta voimme toteuttaa missiomme ja saavuttaa visiomme, tarvitsemme asiantuntemusta ja osaamista ainakin seuraavilla alueilla:

Ennakointikyky ja ymmärrys yhteiskunnan systeemisydestä. Meidän on osattava vahvistaa omaa ja muiden toimijoiden ennakointiosaamista. Meidän on kyettävä tunnistamaan mahdollisia ratkaisuvaihtoehtoja Suomea koetteleviin haasteisiin. Meidän on oltava näkemyksellisiä myös vaihtoehtoisista tulevaisuuksista ja tarjottava tulevaisuuteen liittyvää tietoa yhteiskunnan hyödyksi.

Kyky tuoda eri tahoja yhteen ja luotsata muutosta. Meidän on hallittava erilaisia menetelmiä yhteiskehittämisen, yhdessä oppimisen ja oivaltamisen luotsaamiseksi. Meidän on osattava suunnitella ja toteuttaa rohkeita ja luovia kokeiluja.

Kyky vauhdittaa ja levittää ratkaisuja. Meidän on osattava levittää ja juurruttaa muutosta edistäviä ratkaisuja Suomessa ja kansainvälisesti.

Sitran ainutlaatuinen rooli perustuu näiden kykyjen ja taitojen käyttämiseen yhteiskunnallisen muutoksen aikaansaamiseksi. Niiden avulla tuotamme lisäarvoa suomalaiselle yhteiskunnalle ja työmme on vaikuttavaa.

6. Sitran arvot

Arvomme ovat vastuullisuus, osallisuus ja riippumattomuus. Arvot ohjaavat kaikkea työtämme.

Vastuullisuus ohjaa työtämme strategisia valintoja tehdessämme, yhteiskunnallisessa työssämme, sijoitustoiminnassamme ja arjen käytännöissämme. Huomioimme Sitran työssä ja valinnoissa luonnon kantokyvyn rajat. Strategia uudistuksen yhteydessä laaditaan erillinen tarkempi kuvaus Sitran vastuullisuuden periaatteista.

Tavoitteenamme on, että operatiivisen toimintamme ilmastopäästöt saavuttavat nettonollan vuoteen 2035 mennessä. Välitavoitteenamme on vähentää operatiivisen toimintamme nettopäästöjä 60 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteenamme on hiilineutraali sijoitussalkku vuoteen 2035 mennessä edellyttäen, että sijoitusympäristö mahdollistaa tämän.

12.6.2024

Osallisuus merkitsee toiminnassamme tulevaisuuden menestyvän Suomen rakentamista yhdessä Suomessa asuvien kanssa. Tavoitteenamme on, että suomalainen demokratia ja päätöksenteko nojaa edelleen vahvaan osallisuuteen, luottamukseen ja mahdollisuuksien tasa-arvoon. Tämä on edellytys myös tulevaisuustalona onnistumiselle. Otamme mukaan myös nuoret, jotka elävät monien nyt tehtävien päätösten seurausten kanssa tulevaisuudessa. Haluamme saada osaavimmat tekijät rakentamaan tulevaisuutta kanssamme.

Riippumattomuus sekä taloudellisesti että työmme valinnoissa takaa kykymme toimia rohkeasti yhteiskunnallisten muutosten edistäjänä.